Podsumowanie
projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Gorlice
na lata 2026 – 2035
na podstawie art. 55 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r.
o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. z 2024 r. poz. 1112) – zwanej dalej ustawą

1) Ustalenia zawarte w Prognozie oddziaływania na środowisko

Podczas sporządzania *Prognozy* zastosowano głównie metody analiz przestrzennych, polegające na analizie danych zamieszczonych w projekcie Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Gorlice na lata 2026 – 2035 (dalej: PUL), a w szczególności w opisach, bazach danych i na warstwach numerycznych. Dane o występowaniu obszarów i gatunków uzyskano z informacji Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie (udostępnionych pismem z 27 czerwca 2023 roku, zn. spr.: ZS.402.211.2023.PD), z zasobów Nadleśnictwa oraz z prac terenowych prowadzonych na potrzeby sporządzenia projektu PUL. Ocenę wyników analiz oparto na wiedzy eksperckiej oraz informacjach zawartych w stosownych publikacjach naukowych, których listę zamieszczono na końcu opracowania (rozdział 12 Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Gorlice na lata 2026-2035).
Projekt Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Gorlice zawiera treści wymagane zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu. Składa się z: elaboratu, Programu ochrony przyrody, opisów taksacyjnych, wykazów i zestawień tabelarycznych oraz różnego rodzaju materiałów kartograficznych.
Główne cele planowania urządzeniowego zawarte są w Instrukcji Urządzania Lasu. Głównym celem projektu PUL określonym w elaboracie jest prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w myśl zapisu ustawy o lasach tj.: „*Trwale zrównoważona gospodarka leśna to gospodarka zmierzająca do wykorzystania lasów w sposób zapewniający trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produkcyjności oraz potencjału regeneracyjnego i zdolności do wypełniania teraz i w przyszłości wszystkich ważnych funkcji ochronnych, gospodarczych i socjalnych, bez szkody dla innych ekosystemów*”.
Potwierdzeniem właściwego kierunku planowania urządzeniowego, który wspiera prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej przez jednostki Lasów Państwowych jest m.in. postanowienie 24 Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (COP 24 w Katowicach) tzw. „deklaracji leśnej” („Lasy dla Klimatu”), w której zapisano, że „*Podzielając wizję świata, w którym wszystkie rodzaje lasów i drzew poza lasami są zarządzane*

w sposób zrównoważony, przyczyniają się do zrównoważonego rozwoju i zapewniają korzyści gospodarcze, społeczne, środowiskowe i kulturowe dla obecnych i przyszłych pokoleń, przedstawioną w Strategicznym Planie ONZ dla lasów. ***Uznając, że wielofunkcyjna i zrównoważona gospodarka leśna przyczynia się do ochrony przyrody****, jak również jest kamieniem węgielnym w osiągnięciu równowagi między antropogenicznymi emisjami ze źródeł, a ich usuwaniem przez pochłaniacze*".

Do głównych celów ochrony środowiska, w zakresie objętym projektem PUL (czyli w zakresie prowadzenia gospodarki leśnej), ustalonych na różnych szczeblach, należy spełnianie wymogów określonych w ustawie o ochronie przyrody, dyrektywach wspólnotowych, konwencjach, programach i politykach.

W toku analiz nie stwierdzono, aby łączny wpływ ustaleń dokumentacji projektu PUL negatywnie oddziaływał na środowisko.

Nadleśnictwo Gorlice położone jest w południowej części kraju, w przeważającej części w województwie małopolskim i mniejszym udziale w województwie podkarpackim. Swoim zasięgiem obejmuje powiaty: gorlicki, nowosądecki oraz jasielski. Powierzchnia gruntów Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa, wg stanu na 1 stycznia 2026 r., wynosi 16 252,53 ha, w tym 16 202,39 ha gruntów leśnych.

Projekt Planu Urządzenia Lasu nie zawiera zapisów wyznaczających ramy do realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

W ramach głównego problemu ochrony środowiska na tym terenie wymieniono brak szczegółowej wiedzy o występowaniu niektórych gatunków.

Brak realizacji zapisów projektu PUL może skutkować między innymi:

- koniecznością wydobycia lub przetwarzania substytucyjnych surowców i materiałów (w przypadku ograniczenia pozyskania drewna przewidzianego w PUL) oddziaływująco negatywnie na środowisko;
- utrudnieniem realizacji zasad wielofunkcyjnej, trwale zrównoważonej i opartej na podstawach ekologicznych gospodarki leśnej;
- osłabieniem stanu zdrowotnego drzewostanów poprzez zmniejszenie odporności na zagrożenia biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne;
- pogorszeniem warunków dla rozwoju młodego pokolenia drzew, występujących w postaci nalotów, podrostów lub II piętra;
- zaniechaniem przebudowy drzewostanów niezgodnych z typem siedliskowym lasu, utrata siedlisk naturalnych;
- nadmiernym starzeniem się drzewostanów powodującym obniżenie stabilności drzewostanów, a w konsekwencji zmiany w krajobrazie, utratę ochrony przed wiatrami, zmiany w mikroklimacie, zmiany w zbiorowiskach roślinnych;
- nadmiernym spływem powierzchniowym, obniżeniem retencji i zanikiem źródeł wód gruntowych.

W ramach oddziaływania ustaleń projektu PUL na środowisko przeanalizowano:

- oddziaływanie na różnorodność biologiczną – przeanalizowano oddziaływanie na trzech poziomach: genetycznym, gatunkowym i ekosystemowym - stwierdzono, że realizacja zapisów dokumentacji projektu PUL, wpłynie dodatnio na różnorodność;
- oddziaływanie na ludzi – wpływ ten będzie dodatni, szczególnie w wymiarze społecznym, rekreacyjnym i ekonomicznym;
- oddziaływanie na znane stanowiska chronionych gatunków zwierząt i roślin oraz oddziaływanie na stan zachowania gatunków chronionych - realizacja zapisów projektu PUL, przy uwzględnieniu zaleceń wynikających z Programu ochrony przyrody, wpłynie pozytywnie na populacje i stanowiska chronionych gatunków;
- oddziaływanie na wodę – ustalenia projektu PUL wpłyną dodatnio na zasoby wodne znajdujące się na terenie Nadleśnictwa;
- oddziaływanie na powietrze – działania zaprojektowane w PUL wpłyną pozytywnie na jakość powietrza atmosferycznego;
- oddziaływanie na powierzchnię ziemi – stwierdzono, że realizacja założeń projektu PUL będzie oddziaływała pozytywnie w wymiarze długoterminowym;
- oddziaływanie na krajobraz – realizacja ustaleń dokumentu nie wpłynie negatywnie na krajobraz, a w założeniu długoterminowym oddziaływanie to będzie pozytywne;
- oddziaływanie na klimat – oceniono, że projekt PUL oddziałuje pozytywnie na klimat, szczególnie w wymiarze długoterminowym;
- oddziaływanie na zasoby naturalne – przyjęcie proponowanych w PUL założeń wpłynie pozytywnie na zachowanie i poprawę zasobów naturalnych;
- oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej – nie stwierdzono negatywnego oddziaływania w tym zakresie.

Analizę rozwiązań alternatywnych i wybór najkorzystniejszego wariantu prowadzono podczas całego procesu planistycznego. Wariantowanie terminowe i technologiczne było rozpatrywane głównie na etapie tworzenia zapisów w Programie ochrony przyrody, natomiast wariantowanie lokalizacyjne – na etapie tworzenia planów cięć rębnych i przedrębnych. Ponadto wybór najodpowiedniejszych sposobów zagospodarowania i innych elementów projektu PUL odbywał się podczas zorganizowanych spotkań: Komisji Założeń Planu (dalej: KZP) i Narady Techniczno-Gospodarczej (dalej: NTG). Generalny wniosek z niniejszej Prognozy należy sformułować następująco: **Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Gorlice na lata 2026-2035 wpłynie pozytywnie na środowisko i obszary Natura 2000.**

2) Opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie w porozumieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Rzeszowie pismem z dnia 27 lutego 2026 r. znak: ST-II.410.2.25.2025.AR, zaopiniował projekt pn. „Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Gorlice sporządzony na okres od 1 stycznia 2026 roku do 31 grudnia 2035 roku" wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko. *(zał. b),* stwierdzając, że: *(…) prowadzenie gospodarki leśnej według projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Gorlice na okres gospodarczy od 01.01.2026 r. do 31.12.2035 r. nie będzie źródłem znacząco negatywnych oddziaływań na środowisko, w szczególności na wymienione w niniejszej opinii: rezerwaty przyrody, obszary Natura 2000, gatunki podlegające ochronie prawnej, pomniki przyrody, użytki ekologiczne oraz obszary chronionego krajobrazu”.*

Ustalenia projektu PUL nie mają negatywnego wpływu na ochronę przyrody ww. obszarów chronionych oraz nie naruszają ograniczeń wynikających z art. 15, art. 17, art. 24, art. 33, art. 45, art. 51 i art. 52 ww. ustawy o ochronie przyrody.

3) Zgłoszone uwagi i wnioski

Informacje dotyczące zgłoszonych uwag i wniosków zostały zawarte w uzasadnieniu sporządzonym na podstawie art. 42 pkt 2 ustawy (w załączeniu do uzasadnienia do projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Gorlice na lata 2026 – 2035).

4) Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone

Swoim zasięgiem terytorialnym oraz gruntami Nadleśnictwo Gorlice graniczy z Republiką Słowacką w pasie o długości 15,4 km, co przekłada się na 28 wydzieleń leśnych leżących na styku granicy Państwa. Wykonana analiza transgranicznego oddziaływania opisana w Prognozie oddziaływania na środowisko wykazała, że zaplanowane zadania w rejonach przygranicznych oraz forma ukształtowania terenu wyklucza potencjalną możliwość znaczącego transgranicznego oddziaływania projektu Planu Urządzenia Lasu.

5) Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Przyjęto następujący zakres monitoringu metod i częstotliwości analizy skutków realizacji postanowień projektu PUL, o których mowa w art. 51 ust. 2 pkt 1. lit. c ustawy:

Do monitorowania realizacji zadań określonych przez Ministra właściwego ds. środowiska w sprawie zatwierdzenia PUL zostanie wykorzystany niżej wymieniony system kontroli istniejący w Lasach Państwowych:

- Analiza gospodarki leśnej minionego okresu (z wykorzystaniem danych aktualnej taksacji, wyników kontroli organów kontrolnych Lasów Państwowych i analiz Zespołu Ochrony Lasu) sporządzona na zakończenie 10-cio letniego okresu obowiązywania PUL, zamieszczona w nowoopracowanym PUL, jako monitoring długookresowy – raz na 10 lat.
- Wydział RDLP w Krakowie właściwy w sprawach kontroli instytucjonalnych, przeprowadzi kontrole problemowe, sprawdzające i kontrole doraźne dotyczące realizacji wybranego zakresu gospodarki leśnej – w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz w trakcie obowiązywania pul,
- W ramach kontroli funkcjonalnych wydziały merytoryczne RDLP wykonają kontrole problemowe, kontrole bieżące i analizy w zakresie swojego działania – kontrole problemowe i doraźne – w zależności od potrzeb,
- W Nadleśnictwie realizacja zadań PUL kontrolowana jest bezpośrednio w każdym leśnictwie przez kierownictwo Nadleśnictwa i uprawnionych pracowników – przed rozpoczęciem realizacji zabiegów i/lub po ich wykonaniu.
- W RDLP i Nadleśnictwie realizacja PUL będzie monitorowana na bieżąco, w tym w szczególności corocznie na etapie planowania kolejnego roku gospodarczego, z wykorzystaniem Systemu Informatycznego Lasów Państwowych (SILP), w którym ewidencjonuje się zdarzenia gospodarcze z zakresu realizacji PUL.

Zakres monitoringu skutków realizacji postanowień PUL, wykonywanego w ramach ww. systemu kontroli:

- kontrola rozmiaru i sposobu wykonania cięć w użytkowaniu rębnym w odniesieniu do propozycji zawartych w PUL, w szczególności wynikających z zasad ochrony przyrody (w tym pozostawienie biogrup, drzew dziuplastych, ekotonów, pozostawianie drzew o charakterze biocenotycznym),
- kontrola poprawności wykonania zabiegów pielęgnacyjnych (czyszczenia, trzebieże), z uwzględnieniem ochrony siedlisk i gatunków,
- analiza poprawności wykonanych rębni w odniesieniu do rębni zaprojektowanych w PUL i obowiązujących zasad prowadzenia zaproponowanego sposobu zagospodarowania,
- analiza składu gatunkowego upraw w porównaniu do składów zaprojektowanych w PUL, w tym na siedliskach przyrodniczych, analiza składu gatunkowego starszych drzewostanów, w których będą wykonywane cięcia pielęgnacyjne,
- kontrola przestrzegania wytycznych dotyczących ochrony gatunków i ich

siedlisk przy wykonywaniu zabiegów gospodarczych, występowania gatunków i siedlisk chronionych.

Monitoring skutków realizacji planu będzie dostosowywany do wdrażanych w Lasach Państwowych sposobów jego prowadzenia.

6) Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Proces tworzenia projektu PUL zawierał w sobie elementy analizy i wyboru wariantów alternatywnych, których efektem jest kształt zapisów zapewniający realizację założonych celów przy minimalizacji skutków negatywnych. Wariantowanie może się odbywać poprzez rozpatrywanie możliwości lokalizacji zabiegów, ich czasowego wykonania oraz technicznych sposobów realizacji.
Sporządzanie projektu PUL podlega wariantowaniu już na etapie ustalania wytycznych do wykonania prac urządzeniowych. Polega to na wyborze, dla ustalonych siedliskowych typów lasu, sposobów zagospodarowania, składów gatunkowych upraw i typów drzewostanów. Wybór ten został dokonany na etapie posiedzenia KZP w procesie dyskusji, której wyniki zostały zapisane w protokole z tego posiedzenia. Kolejnym etapem wariantowania było ustalanie rozmiaru cięć. Sporządzanie planu cięć jest cyklem procesów, w trakcie których następuje ustalenie dominujących celów i funkcji w każdym drzewostanie oraz zaproponowanie najwłaściwszego postępowania gospodarczego, uwzględniającego m.in. ustalenia KZP, o których wspomniano wcześniej. Pierwszy taki zarys planu cięć był następnie weryfikowany poprzez uzgodnienie zaplanowanych wstępnie zabiegów z wymogami ochrony przyrody, oczekiwaniami społecznymi, a także zasadami planowania. Kolejne przybliżenia i wybory wariantów planu cięć doprowadziły ostatecznie do uzyskania takiej jego wersji, która w sposób optymalny uwzględnia wymogi różnych grup społecznych, środowiska oraz gospodarcze w odniesieniu do ustalonych funkcji lasu i celów projektu PUL.
Elementem wariantowania projektu PUL było również przeprowadzenie Narady Techniczno-Gospodarczej, która oceniła projekt PUL oraz dokonała wyboru zaproponowanych metod postępowania i przyjęcia wskaźników gospodarki leśnej.
Wypracowana dokumentacja projektu PUL została zaprezentowana Zespołowi Lokalnej Współpracy (dalej: ZLW) działającemu w Nadleśnictwie Gorlice w ramach określenia zasięgu i funkcjonowania lasów o zwiększonej funkcji społecznej. Obecni na NTG członkowie ZLW będący przedstawicielami różnych środowisk społecznych pozytywnie odnieśli się do dokumentacji projektu PUL.
Wariantowanie czasowe ma zastosowanie w projekcie PUL tylko w ograniczony sposób, ponieważ planowanie urządzeniowe w swoich zasadach nie przewiduje planowania terminów wykonywania poszczególnych zabiegów zarówno w ramach pory roku jak i w ramach 10-lecia. Jednakże zasada przezorności nakazuje upewnienie się, czy nie zachodzą przesłanki, że ustalenia projektu PUL

mogą wpłynąć negatywnie na środowisko. Ponieważ wykonanie pewnych zabiegów w nieodpowiedniej porze roku może powodować taki negatywny wpływ, przyjęto zasadę, że w projekcie PUL zamieszcza się wskazania dotyczące optymalnego terminu wykonania cięć, nie przyporządkowując tego terminu do konkretnej pozycji w planie cięć, ale jako ogólne zalecenia zamieszczone w Programie ochrony przyrody. Zalecenia te zapisane są w odniesieniu do wydzieleń, dla których stwierdzono taką potrzebę.
Zasadnicze wariantowanie projektu PUL pod kątem wymagań ochrony środowiska przeprowadzone zostało na etapie tworzenia Programu ochrony przyrody. W opracowaniu tym zamieszczono zapisy modyfikujące prowadzenie gospodarki leśnej, których ze względów technicznych (ograniczenia możliwości bazy danych SILP) nie można było umieścić w zasadniczej treści opisów taksacyjnych i wykazów szczegółowych.
W Programie ochrony przyrody zamieszczono szczegółowy opis obiektów cennych przyrodniczo i kulturowo, występujących na terenie Nadleśnictwa oraz propozycje dotyczące modyfikacji zabiegów gospodarczych, które mogą wpłynąć negatywnie na te obiekty. Modyfikacje i zalecenia zostały opisane przy omawianiu poszczególnych działań opisanych w rozdziale 8. „*Plan działań – zestawienie prac objętych Programem ochrony przyrody”*, a polegające np. na stosowaniu odpowiednich działań przy kształtowaniu stosunków wodnych, strefy ekotonowej, granicy polno-leśnej oraz ochrony bioróżnorodności i edukacji ekologicznej.

7) Załączniki

a) Uzasadnienie do projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Gorlice na lata 2026 – 2035 w związku z art. 42 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1112) – wraz z załącznikami;
b) Opinia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie do Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Gorlice na lata 2026 – 2035 z dnia 27 lutego 2026 r. znak: ST-II.410.2.25.2025.AR.

Sporządził:

STARSZY SPECJALISTA SŁUŻBY LEŚNEJ
Regionalna Dyrekcja
Lasów Państwowych w Krakowie
Wydział Urządzania Lasu i Geomatyki
Tomasz Luksa

Elektronicznie
podpisany przez
Tomasz Luksa
Data: 2026.05.12
11:28:09 +02'00'

Zatwierdził:

DYREKTOR
Regionalnej Dyrekcji
Lasów Państwowych w Krakowie
dr inż. Piotr Kempf

Elektronicznie podpisany
przez Piotr Kempf
Data: 2026.05.12 13:57:59
+02'00'